

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PEDRO KRUSA VILJALONA
[PEDRO CRUZ VILLALÓN] SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 18. jūnijā¹

Lieta C-463/12

**Copydan Båndkopi
pret
Nokia Danmark A/S**

(Østre Landsret (Dānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Intelektuālais īpašums — Autortiesības un blakustiesības — Direktīva 2001/29/EK — Dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošana informācijas sabiedrībā — Ekskluzīvas reproducēšanas tiesības — 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts — 5. panta 5. punkts — Izņēmumi un ierobežojumi — Privātas kopēšanas izņēmums — Taisnīga atlīdzība — Piemērošanas joma — Valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgu atlīdzību par izņemamiem reproducēšanas datu nesējiem — Piemērošana mobilo telefonu atmiņas kartēm — Izņemamu reproducēšanas datu nesēju izņēmums — Saskaņotības princips — Atmiņas karšu primārās funkcijas ietekme — Kaitējuma minimālā rakstura ietekme — Reproducēšanas atļaujas, par kuru tiek vai netiek saņemta atlīdzība, esamības ietekme — Efektīvu tehnoloģisku aizsardzības pasākumu piemērošanas ietekme — Reproducēšanas avota nelikumīguma ietekme — Atlīdzības finansēšanai paredzētās nodevas maksātājs

1. Šajā lietā Tiesai ir uzdoti vairāki prejudiciāli jautājumi par Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā² interpretāciju, kuri attiecas uz ļoti dažādiem aspektiem, un – ja tie būs pieņemami – Tiesai tādējādi būs iespēja ievērojami izvērst un precizēt savu judikatūru.

2. Galvenais jautājums pamatlietā ir par to, vai attiecīgajā valsts tiesiskajā regulējumā noteiktā nodeva par privātu kopēšanu, kas ir paredzēta, lai finansētu Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto taisnīgo atlīdzību kā kompensāciju par tiesību īpašnieku ekskluzīvo reproducēšanas tiesību izņēmumu, var tikt iekasēta par mobilo telefonu atmiņas kartēm. Jautājums vairāk ir nevis par nodevas iekasēšanu par privātu kopēšanu kā tādu, bet par to, ka šī nodeva var tikt iekasēta par minētajām atmiņas kartēm, bet ne par citiem datu nesējiem, tādiem kā *MP3* lasītāji vai *iPod*, un par [šāda principa] “nekonsekvento”, proti, “patvaļīgo”, raksturu attiecībā pret Direktīvas 2001/29 mērķiem.

3. Tomēr *Østre Landsret* (Austrumu reģionālā tiesa, Dānija) jautājumi ir krietni plašāki par šo centrālo problēmu un ļoti vispārīgi skar vissarežģītākos, reizēm pat pretrunīgus Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktā privātas kopēšanas izņēmuma īstenošanas aspektus, skarot arī dažus vispārīgus tās sistēmas vai iekasēšanas procedūras aspektus.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — OV L 167, 10. lpp.

4. Tāpēc Tiesai nāksies arī izskatīt jautājumus par to, vai nodevu par privātu kopēšanu var iekasēt par tiesību īpašnieku atļautu reproducēšanu par samaksu, ja šo nodevu var iekasēt par reproducēšanu privātai lietošanai, kas ir veikta no trešām personām piederošiem avotiem vai no nelikumīgiem avotiem, vai tam, ka pastāv un/vai tiek izmantoti efektīvi tehnoloģiski aizsardzības pasākumi, šajā ziņā ir nozīme un vai dalībvalstis var iekasēt nodevu par privātu kopēšanu gadījumā, ja tiesību īpašnieku aizskārums ir minimāls.

I – Atbilstošās tiesību normas

A – Savienības tiesības

5. Šajā lietā tiek lūgta galvenokārt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta noteikumu interpretācija. Tajos ir noteikts:

“Dalībvalstis var paredzēt izņēmumus vai ierobežojumus 2. pantā minētajām reproducēšanas tiesībām šādos gadījumos:

[..]

- b) reproducēšana uz jebkura materiāla, ko personiskai lietošanai veic privātpersona ar mērķi, kurš ne netieši, ne tieši nav komerciāls, ar nosacījumu, ka tiesību subjekti saņem taisnīgu atlīdzību, kurā ņemta vērā 6. pantā minēto tehnoloģisko pasākumu piemērošana vai nepiemērošana attiecīgajam darbam vai tiesību objektam;

[..].”

6. Galvenie Direktīvas 2001/29 preambulas apsvērumi, kuri ir atbilstoši, lai rastu risinājumu pamatlietā, vajadzības gadījumā tiks citēti iztīrījuma gaitā.

B – Dānijas tiesības

7. Nodevu sistēmu par privātu kopēšanu, kas Dānijas tiesībās tika ieviesta 1992. gadā, reglamentē 2010. gada 27. februāra Likuma Nr. 202 par autortiesībām (*ophavsretsloven*) (turpmāk tekstā – “Likums Nr. 202”) 12. un 39. pants.

8. Likuma Nr. 202 12. pantā ir noteikts:

“1. Ikvienam ir tiesības privātai lietošanai izgatavot vai likt izgatavot atsevišķas kopijas darbiem, kuri ir padarīti publiski pieejami. Šādas kopijas nedrīkst izmantot nekādiem citiem mērķiem.

2. Noteikums, kas paredzēts 1. punktā, neietver tiesības:

[..]

- 4) digitāli kopēt citus darbus, ja kopija tiek izgatavota no darba, kas ir digitālā formā, vai
- 5) izgatavot atsevišķas citu darbu, kas nav datorprogrammas un digitālas formas darbi, digitālas kopijas, ja vien tas netiek darīts tikai tās personas, kas veic kopēšanu, vai viņa mājsaimniecības locekļu privātai lietošanai.

3. Neatkarīgi no 2. punkta 5) apakšpunktā ietvertā noteikuma nav atļauts bez autora piekrišanas izgatavot digitālas kopijas no darba, ko persona ir aizņēmusies vai noīrējusi.

4. 1. punktā ietvertais noteikums nedod tiesības iesaistīt citu personu, lai tā kopētu:

- 1) mūzikas darbus;
- 2) kinematogrāfijas darbus;

[..].”

9. Likuma Nr. 202 39. pantā “Atlīdzība par reproducēšanu privātai lietošanai” ir paredzēts:

“1. Ikvienam, kas komerciālos nolūkos ražo vai importē skaņas lentes, video lentes vai citus datu nesējus, uz kuriem var ierakstīt skaņu vai attēlus, ir jāmaksā atlīdzība to darbu autoriem, kas minēti 2. punktā.

2. Atlīdzība ir jāmaksā par lentēm utt., kuras der kopiju izgatavošanai privātai lietošanai, un tikai par darbiem, kuri tiek atskaņoti radio vai televīzijā vai kuri ir publicēti fonogrammas, filmas, videogrammas utt. formā.

[..]”

10. Likuma Nr. 202 40. pantā ir noteikts:

“1. 2006. gadā atlīdzība par analogo skaņu lenšu atskaņošanu ir 0,0603 [Dānijas kronas (DKK)] minūtē un par analogo video lenšu atskaņošanu DKK 0,0839 minūtē.

2. 2006. gadā atlīdzība par skaņas digitālo datu nesēju izmantošanu ir DKK 1,88 par vienību, par attēlu digitālo datu nesēju izmantošanu – DKK 3,00 par vienību un par atmiņas kartēm – DKK 4,28 par vienību.

[..]”

II – Pamattiesvedības rašanās fakti

11. *Copydan Båndkopi* ir organizācija, kas pārstāv audio un audiovizuālo darbu tiesību īpašniekus, un tai ir Dānijas Kultūras ministrijas atļauja iekasēt, pārvaldīt un sadalīt Likuma Nr. 202 39. pantā paredzēto nodevu par privātu kopēšanu.

12. *Nokia Danmark A/S* (turpmāk tekstā – “*Nokia Danmark*”) pārdod Dānijā mobilos telefonus un atmiņas kartes šiem telefoniem uzņēmumiem, kuri tos pārdod tālāk citiem uzņēmumiem vai privātpersonām.

13. Uzskatīdama, ka mobilo telefonu atmiņas kartes, lai kāda veida tās arī nebūtu, ietilpst nodevas par privātu kopēšanu sistēmas piemērošanas jomā, 2010. gada 19. aprīlī *Copydan Båndkopi* vērsās tiesā ar prasību pret *Nokia Danmark*, lūdzot piespriest, lai, piemērojot Likuma Nr. 202 39. pantu, *Nokia Danmark* tai samaksā summu DKK 14 826 828,99 apmērā kā nodevu par privātu kopēšanu, kas jāmaksā par atmiņas kartēm mobilajos telefonos, kurus tā ir ievedusi un pārdevusi Dānijā laikā no 2004. līdz 2009. gadam.

III – Prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

14. Tā kā *Nokia Danmark* prasīja, lai Tiesai tiktu iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, *Østre Landsret* nolēma apmierināt tās pieteikumu un ar 2012. gada 10. oktobra rīkojumu, kas Tiesas kancelejā tika saņemts 16. oktobrī, nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai ar Direktīvas [2001/29] noteikumiem ir saderīgs tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā tiesību īpašniekiem tiek paredzēta atlīdzība, ja reproducēšana ir veikta, izmantojot šādus avotus:
  - a) datnes, ja attiecīgo izmantošanu atzīst tiesību īpašnieks un par to maksā patērētājs (piemēram, licencēta saturs materiālus no interneta veikaliem);
  - b) datnes, ja attiecīgo izmantošanu atzīst tiesību īpašnieks un par to nemaksā patērētājs (licencēta saturs materiālus, piemēram, saistībā ar tirdzniecību);
  - c) lietotāja paša *DVD*, *CD-ROM*, *MP3* atskaņotāju, datoru u.c. situācijās, kad netiek piemēroti efektīvi tehnoloģiski pasākumi;
  - d) lietotāja paša *DVD*, *CD-ROM*, *MP3* atskaņotāju, datoru u.c., situācijās, kad tiek piemēroti efektīvi tehnoloģiski pasākumi;
  - e) trešās personas *DVD*, *CD-ROM*, *MP3* atskaņotāju, datoru vai citu iekārtu;
  - f) nelikumīgi nokopētus darbus no interneta vai citiem avotiem;
  - g) citādi likumīgi nokopētas datnes, piemēram, no interneta (no likumīgiem avotiem, bez licences)?
- 2) Kā dalībvalsts tiesību aktos par taisnīgu atlīdzību (skat. Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu) ir jāņem vērā efektīvi tehnoloģiskie pasākumi (skat. minētās direktīvas 6. pantu)?
- 3) Aprēķinot atlīdzību par kopēšanu privātai lietošanai (skat. (Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu), – kas ir jāsaprot ar izteikumu “gadījumi, ja tiesību subjekta aizskārums ir minimāls”, kas ir noteikts tās preambulas [35. apsvērumā], lai rastos situācija, ka direktīvas noteikumiem neatbildīs tas, ka dalībvalstīs būs tādi tiesību akti, kas paredz atlīdzību tiesību īpašniekiem par šādu kopēšanu privātai lietošanai (skat. [lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu] 2. sadaļā minēto aptauju)?
- 4)
  - a) Ja tiek pieņemts, ka primārā vai pati galvenā mobilo telefonu atmiņas karšu funkcija nav kopēšana privātai lietošanai, vai direktīvai atbilst tas, ka dalībvalstīs ir tādi tiesību akti, kas paredz atlīdzību tiesību īpašniekiem par kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs?
  - b) Ja tiek pieņemts, ka viena no primārajām vai galvenajām mobilo telefonu atmiņas karšu funkcijām ir kopēšana privātai lietošanai, vai Direktīvai [2001/29] atbilst tas, ka dalībvalstīs ir tādi tiesību akti, kas paredz atlīdzību tiesību īpašniekiem par kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs?
- 5) Vai direktīvas preambulas [31. apsvērumā] ietvertajam jēdzienam “taisnīgs līdzsvars” un tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētā jēdziena “taisnīga atlīdzība”, kas ir jābalsta uz “aizskāruma” apmēru, vienādaī interpretācijai atbilst tas, ka dalībvalstīs ir tādi tiesību akti, kas

paredz iekasēt nodevu par atmiņas kartēm, kaut gan nekāda nodeva netiek iekasēta par iekšējo atmiņu, kā, piemēram, MP3 atskaņotājiem vai iPod, kas ir paredzēti un galvenokārt tiek izmantoti, lai uzglabātu kopijas privātai lietošanai?

- 6) a) Vai Direktīva [2001/29] liedz dalībvalstīm pieņemt tādus tiesību aktus, kuros paredzēts, ka nodevu par kopēšanu privātai lietošanai iekasē no ražotāja un/vai importētāja, kurš pārdod atmiņas kartes uzņēmumiem, kuri savukārt tās pārdod gan privātpersonām, gan uzņēmumiem, ražotājam un/vai importētājam nezinot, vai šīs atmiņas kartes ir pārdotas privātpersonām vai uzņēmumiem?
- b) Vai atbildi uz sestā jautājuma a) punktu ietekmē tas, ka dalībvalsts tiesību aktos ir ietverti noteikumi, kas nodrošina to, ka ražotājiem, importētājiem un/vai izplatītājiem nav jāmaksā nodeva par atmiņas kartēm, kuras tiek izmantotas profesionāliem mērķiem, ka ražotāji, importētāji un/vai izplatītāji situācijā, kad nodeva tomēr ir samaksāta, var saņemt šīs nodevas, kas samaksāta par atmiņas kartēm, atmaksu, ja tās tiek izmantotas profesionāliem mērķiem, un ka ražotāji, importētāji un/vai izplatītāji var pārdot atmiņas kartes citiem uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti organizācijā, kura administrē nodevu sistēmu, nemaksājot šo nodevu?
- c) Vai atbildi uz sestā jautājuma a) un b) daļu ietekmē tas:
- 1) ka dalībvalstī ir noteikti tādi tiesību akti, kas paredz, ka ražotājiem, importētājiem un/vai izplatītājiem nav jāmaksā nodeva par atmiņas kartēm, kas tiek izmantotas profesionāliem mērķiem, bet jēdziens “izmantošana profesionāliem mērķiem” tiek interpretēts kā tāds, kas dod tiesības uz atskaitījumu, kas attiecas tikai uz *Copydan Båndkopi* atzītiem uzņēmumiem, bet nodeva ir jāmaksā par atmiņas kartēm, ko profesionālos nolūkos izmanto citi uzņēmumi, kurus *Copydan Båndkopi* nav atzinusi;
  - 2) ka dalībvalstī ir noteikti tādi tiesību akti, kas paredz, ka ražotāji, importētāji un/vai izplatītāji situācijā, kad nodeva tomēr ir samaksāta (teorētiski), var saņemt tās atmaksu par atmiņas kartēm, kas tiek izmantotas profesionāliem mērķiem, bet:
    - praksē tikai atmiņas kartes pircējs var saņemt nodevas atmaksu un
    - atmiņas kartes pircējam ir jāiesniedz *Copydan* pieteikums par nodevas atmaksu;
  - 3) ka dalībvalstī ir noteikti tādi tiesību akti, kas paredz, ka ražotāji, importētāji un/vai izplatītāji var pārdot atmiņas kartes citiem uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti organizācijā, kura administrē nodevu sistēmu, nemaksājot nodevu, bet:
    - *Copydan* ir tā organizācija, kura administrē nodevu sistēmu, un
    - reģistrētie uzņēmumi nezina, vai atmiņas kartes ir pārdotas privātpersonām vai uzņēmumiem?”

15. Rakstveida apsvērumus iesniedza *Copydan Båndkopi*, *Nokia Danmark*, Francijas, Itālijas, Nīderlandes, Austrijas, Somijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Eiropas Komisija.

16. *Copydan Båndkopi, Nokia Danmark*, Francijas, Nīderlandes, Austrijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Komisija sniedza arī mutvārdu apsvērumus atklātajā tiesas sēdē, kas notika 2014. gada 16. janvārī. Pēc Tiesas uzaicinājuma tām šajā tiesas sēdē bija iespēja izteikt viedokli par to, kāda ietekme uz atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem ir Tiesas spriedumam *VG Wort*³ un spriedumam *Amazon.com International Sales u.c.*⁴.

IV – Ievada apsvērumi

17. Iesniedzējtiesas dažādie jautājumi izvirza trīs galvenās jautājumu grupas, kas ir jāsastrukturē un jāpārgrupē, savā ziņā pat jāvienkāršo.

18. Ar pirmo jautājumu grupu (ceturtais un piektais jautājums), kas īpaši attiecas uz mobilo telefonu atmiņas kartēm tiešā saistībā ar pamatlietas faktiem un tiks izskatīta vispirms, iesniedzējtiesa galvenokārt Tiesai vaicā par nodevas iekasēšanas principu par privātu kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs.

19. Pamatlietā faktiski *Copydan Båndkopi* prasa *Nokia Danmark* samaksāt parādu par nodevu par privātu kopēšanu to mobilo telefonu atmiņas kartēs, kurus tā ir importējusi no 2004. līdz 2009. gadam, ko *Nokia* dažādā ziņā apstrīd. Galvenais jautājums pamatlietā tāpat ir noskaidrot, vai nodevu par privātu kopēšanu var iekasēt par daudzfunkcionālām ierīcēm, piemēram, mobilo telefonu atmiņas kartēm, precizējot, ka saskaņā ar Dānijas likumiem tā parasti tiek iekasēta par izņemamiem datu nesējiem (*CD-ROM, DVD*), bet ne par iekārtām, kurās ir iekļauta (neizņemama) uzglabāšanas funkcija, no kuriem visbiežāk satopamie piemēri ir *MP3* atskaņotāji un *iPod*.

20. Ar otro jautājumu grupu (pirmais, otrais un trešais jautājums), kas neattiecas tieši uz mobilo telefonu atmiņas kartēm un kas tiks izskatīta pēc tam, iesniedzējtiesa daudz vispārīgāk Tiesai vaicā par to, kāda ietekme uz nodevas par privātu kopēšanu sistēmu ir dažādiem parametriem, kurus tā uzskaita, par privāti veiktas reproducēšanas avotiem, par tehnisku aizsardzības pasākumu esamību un/vai izmantošanu vai arī par tiesību īpašniekiem nodarītā kaitējuma intensitāti.

21. Visbeidzot, ar trešo jautājumu grupu iesniedzējtiesa lūdz Tiesu sniegt kādas norādes par sīki izstrādātiem noteikumiem, saskaņā ar kuriem var iekasēt nodevu par kopēšanu privātai lietošanai (sestais jautājums).

V – Par nodevas iekasēšanas principu par kopēšanu privātai lietošanai mobilo telefonu atmiņas kartēs (ceturtais un piektais jautājums)

22. Ar ceturto un piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tai ir pretrunā dalībvalsts [tiesiskais regulējums], kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs, ja šāda nodeva nav jāmaksā par dažiem citiem atmiņas datu nesējiem, tādiem kā *MP3* atskaņotāji un *iPod*. Tā jautā, vai šādā skatījumā ir jāņem vērā šo atmiņas karšu primārā jeb galvenā funkcija.

3 — No C-457/11 līdz C-460/11, EU:C:2013:426.

4 — C-521/11, EU:C:2013:515.

A – Par Tiesas judikatūrā iedibinātiem principiem

23. Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2001/29 2. pantu dalībvalstis piešķir šajā noteikumā minētajiem tiesību īpašniekiem ekskluzīvas tiesības atļaut vai aizliegt tiešu vai netiešu, īslaicīgu vai pastāvīgu reproducēšanu ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā, pilnībā vai daļēji attiecībā uz viņu darbiem.

24. Tomēr atbilstoši tās pašas direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktam dalībvalstis var paredzēt izņēmumu no autora ekskluzīvajām reproducēšanas tiesībām uz savu darbu vai to ierobežojumu, ja reproducēšana notiek uz jebkura materiāla, ko privātai lietošanai veic fiziska persona ar mērķi, kurš ne tieši, ne netieši nav komerciāls (tā sauktais “privātās kopēšanas” izņēmums).

25. Taču minētās direktīvas 5. panta 5. punktā privātās kopēšanas izņēmums ir pakārtots trim nosacījumiem, proti, vispirms, lai šis izņēmums tiktu piemērots tikai dažos īpašos gadījumos, tad, lai tas nebūtu pretrunā darba parastajai izmantošanai, un, visbeidzot, lai tas nepamatoti neaizskartu autortiesību īpašnieka likumīgās intereses⁵.

26. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka tad, ja dalībvalstis savā tiesiskajā regulējumā izlemj ieviest privātas kopēšanas izņēmumu, tām, piemērojot Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta noteikumus, ir jāparedz ne tikai “taisnīgas atlīdzības” pienākums attiecībā pret ekskluzīvo reproducēšanas tiesību īpašniekiem⁶, bet arī jāpanāk rezultāts, tas ir, savas kompetences ietvaros ir jānodrošina, ka tiek faktiski iekasēta taisnīga atlīdzība, kura paredzēta, lai atlīdzinātu skartajiem autoriem nodarīto kaitējumu, – citādi neizpildes gadījumā šīs tiesību normas zaudētu jebkādu lietderīgu iedarbību⁷.

27. No Direktīvas 2001/29 preambulas 35. un 38. apsvēruma Tiesas interpretācijā izriet, ka tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētās taisnīgas atlīdzības mērķis ir aizsargāto darbu autoriem pienācīgi atlīdzināt iespējamo kaitējumu, kas rodas no šo darbu reproducēšanas privātai lietošanai bez viņu atļaujas⁸. Šī atlīdzība ir uzskatāma par kompensāciju autoru ciestajam kaitējumam⁹.

28. No Direktīvas 2001/29 preambulas 31. apsvēruma un no Tiesas judikatūras izriet arī tas, ka “taisnīgais līdzsvars”, kurš ir jāsauglabā starp dažādu kategoriju tiesību īpašnieku un aizsargāto tiesību objektu izmantotāju tiesībām un interesēm, nozīmē, ka taisnīgā atlīdzība ir jāaprēķina, obligāti pamatojoties uz kritēriju par kaitējumu aizsargāto darbu autoriem, kas nodarīts, ieviešot privātas kopēšanas izņēmumu¹⁰.

29. Nosakot taisnīgas atlīdzības apmēru, kā noderīgs kritērijs it īpaši ir jāņem vērā iespējamais kaitējums, kas tiesību īpašniekam nodarīts attiecīgās reproducēšanas rezultātā, jo “minimāls kaitējums” tomēr nevar būt pamats pienākumam izmaksāt atlīdzību¹¹.

5 — Spriedums *Stichting de Thuiskopie* (C-462/09, EU:C:2011:397, 21. punkts).

6 — Spriedumi *Padawan* (C-467/08, EU:C:2010:620, 30. punkts); *Stichting de Thuiskopie* (EU:C:2011:397, 22. punkts), kā arī *Amazon.com International Sales* u.c. (EU:C:2013:515, 19. punkts).

7 — Skat. spriedumu *Stichting de Thuiskopie* (EU:C:2011:397, 34. punkts), kā arī *Amazon.com International Sales* u.c. (EU:C:2013:515, 57. punkts).

8 — Spriedums *Padawan* (EU:C:2010:620, 39. un 40. punkts).

9 — Spriedumi *Padawan* (EU:C:2010:620, 40. punkts); *VG Wort* u.c. (EU:C:2013:426, 31., 49. un 75. punkts); *Amazon.com International Sales* u.c. (EU:C:2013:515, 47. punkts), kā arī *ACI Adam* u.c. (C-435/12, EU:C:2014:254, 50. punkts).

10 — Spriedums *Padawan* (EU:C:2010:620, 42. un 50. punkts).

11 — Spriedums *Padawan* (EU:C:2010:620, 39. punkts), kā arī *Amazon.com International Sales* u.c. (EU:C:2013:515, 47. punkts).

30. Tiesai ir bijusi iespēja arī atgādināt, ka dalībvalstīm ir plaša novērtējuma brīvība, nosakot, kam pienākas maksāt šo taisnīgo atlīdzību, kā arī tās veidu, sīki izstrādātu procedūru un tās iespējamo apjomu¹², ņemot vērā katra gadījuma īpašos apstākļus¹³, tomēr ievērojot Savienības tiesībās noteiktās robežas¹⁴, proti, tām jāievēro Direktīvas 2001/29 5. panta 5. punktā paredzētie “trīs noteikumi”¹⁵, Eiropas Savienības Pamattiesību Hartas 20. pantā paredzētā pamattiesību uz vienlīdzīgu attieksmi principa prasības¹⁶ un saskaņoti jānosaka parametri¹⁷.

31. Ņemot vērā šos apsvērumus, dažādos jautājumus, kas ietverti iesniedzējtiesas uzdotajā ceturtajā un piektajā jautājumā, es iztīrīšu divās daļās.

32. Vispirms es izskatīšu jautājumu par to, vai nodevas iekasēšana par privātu kopēšanu atmiņas kartēs ir pieņemama saskaņā ar Direktīvu 2001/29. Pēc tam es izskatīšu, vai Dānijas tiesisko regulējumu, ciktāl tajā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs, bet ne citos noteiktos atmiņas datu nesējos, piemēram, MP3 atskaņotājos un iPod, var uzskatīt par saderīgu ar Savienības tiesībām un Direktīvas 2001/29 mērķiem, precīzāk sakot, vai tas ir saskaņots un nav patvaļīgs.

B – Par to, vai ir pieņemams nodevas iekasēšanas princips par privātu kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs

33. Vispārīgi runājot, no iepriekš minētās Tiesas judikatūras izriet, ka dalībvalstīm, kuras ir nolēmušas ieviest Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto privātas kopēšanas izņēmumu, ir plaša novērtējuma brīvība noteikt un organizēt taisnīgās atlīdzības finansējuma sistēmu, kurai ir tajā jāietilpst, tomēr šajā sistēmā jābūt noteiktai pietiekamai saiknei starp kaitējumu tiesību īpašniekiem, kas rodas no izņēmuma ieviešanas, un viņu aizsargāto darbu izmantošanu, ko veic fiziskas personas privātiem mērķiem, un jāgarantē faktiskā kaitējuma atlīdzība.

34. Tiesa ir nospriedusi, ka taisnīgas atlīdzības finansējuma sistēma, kas balstās uz nodevas iekasēšanu par privātu kopēšanu reproducēšanas iekārtās, ierīcēs un datu nesējos, ir saderīga ar “taisnīga līdzsvara” prasībām tikai tad, ja tos var izmantot, lai izgatavotu kopijas personīgai lietošanai, un tādējādi var nodarīt kaitējumu aizsargātā darba autoram¹⁸.

35. Tādējādi ar to, ka ar iekārtu vai ierīci var izgatavot kopijas, principā pietiek, lai pamatotu nodevas par privātu kopēšanu iekasēšanu, ja vien minētās iekārtas vai ierīces ir nodotas fiziskām personām kā privātiem lietotājiem, un nav nemaz jāpierāda, ka tās ar šīm iekārtām patiešām ir izgatavojušas kopijas un tādējādi nodarījušas kaitējumu aizsargātā darba autoram¹⁹. Šādas nostājas pamatā ir doma, ka attiecībā uz fiziskām personām ir leģitīmi uzskatīt, ka tās pilnībā izmanto ierīču un iekārtu reproducēšanas iespējas²⁰. Šāds pieņēmums attiecas gan uz reproducēšanas ierīcēm un iekārtām, gan uz reproducēšanas datu nesējiem.

12 — Skat. Direktīvas 2001/29 preambulas 35. apsvērumu; spriedumu *Stichting de Thuiskopie* (EU:C:2011:397, 23. punkts), kā arī *Amazon.com International Sales* u.c. (EU:C:2013:515, 20. un 40. punkts).

13 — Skat. spriedumu *Amazon.com International Sales* u.c. (EU:C:2013:515, 22. punkts).

14 — Turpat (21. punkts).

15 — Šajā ziņā skat. spriedumu *ACI Adam* u.c. (EU:C:2014:254, 38. un 40. punkts), kā arī manus secinājumus šajā lietā (C-435/12, EU:C:2014:1).

16 — Skat. spriedumu *VG Wort* u.c. (EU:C:2013:426, 73. un 79. punkts).

17 — Skat. Direktīvas 2001/29 preambulas 32. apsvērumu, kā arī spriedumus *Padawan* (EU:C:2010:620, 36. punkts) un *ACI Adam* u.c. (EU:C:2014:254, 49. punkts).

18 — Skat. spriedumu *Padawan* (EU:C:2010:620, 52. punkts).

19 — Turpat (53. un 54. punkts).

20 — Turpat (55. un 56. punkts).

36. Līdz ar to, tā kā nekādi netiek apšaubīts, ka fiziskas personas var izmantot mobilo telefonu atmiņas kartes kā darbu vai citu tiesību objektu reproducēšanas materiālu, nodevas iekasēšanu par šīm kartēm par privātu kopēšanu nevar uzskatīt par pretlikumīgu, ja vien tā tiešām tiek iekasēta no fiziskām personām, kurām vienīgajām tā ir jāmaksā, par izmantošanu privātiem mērķiem²¹.

37. No tā izriet, ka mobilo telefonu atmiņas karšu primārā jeb galvenā funkcija nevar pati par sevi šajā ziņā tikt ņemta vērā. Precīzāk, tas, ka kopēšana privātai lietošanai nav viena no mobilo telefonu atmiņas karšu primārajām jeb galvenajām funkcijām, ja vien šo apgalvojumu ir iespējams pierādīt, neliedz saņemt taisnīgo atlīdzību par minētajām kartēm, ja vien tās var izmantot šādiem mērķiem.

38. Šajā ziņā varētu norādīt, ka, lai arī Direktīvas 2001/29 preambulas 38. apsvērumā ir precizēts, ka būtu jāņem vērā atšķirības starp digitālu un analoģu privātu kopēšanu, tā kā ir “paredzams, ka aizvien vairāk izplatīsies privāta digitālā kopēšana un tai būs aizvien lielāka ekonomiska nozīme”, direktīva neatspoguļo nekādas atšķirības reproducēšanas datu nesēju primārajās jeb galvenajās funkcijās atkarībā no tā, vai tie ir analoģi vai digitāli. Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts, gluži pretēji, attiecas uz jebkuru datu nesēju.

39. Tātad var secināt, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas principā pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs, lai finansētu taisnīgo atlīdzību, ja vien tiek nodrošināts vajadzīgais līdzsvars starp tiesību īpašnieku dažādajām kategorijām un aizsargāto tiesību objektu lietotājiem un līdz ar to pastāv saikne starp [nodevas] iekasēšanu un minēto karšu iespējamo izmantošanu privātai reproducēšanai, un minēto karšu primārajai jeb galvenajai funkcijai šajā ziņā nav ietekmes.

C – Par Dānijas tiesiskā regulējuma saskaņotību ar Direktīvas 2001/29 mērķiem

40. Direktīvas 2001/29 preambulas 31. apsvērumā būtībā ir noteikts, ka atšķirības dalībvalstu tiesiskajā regulējumā attiecībā uz tiesību izņēmumiem un ierobežojumiem atstāj tiešu negatīvu ietekmi uz iekšējā tirgus funkcionēšanu un tās varētu izpausties spēcīgāk, ņemot vērā darbu pārrobežu izmantošanas attīstību. Direktīvas 2001/29 preambulas 32. apsvērumā turklāt ir norādīts, ka paredzētajā izsmeļošajā izņēmumu un ierobežojumu uzskaitījumā attiecībā uz reproducēšanas tiesībām ir ņemtas vērā dalībvalstu atšķirīgās tiesību tradīcijas, vienlaikus tiecoties nodrošināt funkcionējošu iekšējo tirgu. Tajā ir arī precizēts, ka “dalībvalstīm būtu saskanīgāk jāpiemēro minētie izņēmumi un ierobežojumi”.

41. Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka izņēmumu uzskaitījumam “ir jānodrošina līdzsvars starp dalībvalstu tiesību tradīcijām un pareizu iekšējā tirgus darbību”. Tas nozīmē arī, ka, pat ja dalībvalstīm ir iespēja ieviest vai neievieš šos izņēmumus atbilstoši to tiesību tradīcijām, tām tomēr – tiklīdz tās ir izvēlējušās noteikt kādu konkrētu izņēmumu – tas ir jāpiemēro saskaņīgi, “tā, lai netiktu kavēti Direktīvas 2001/29 mērķi nodrošināt pareizu iekšējā tirgus darbību”²².

42. Tātad iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai Dānijas likumdevēja izvēli iekasēt nodevu par privātu kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs, bet ne citos datu nesējos, tādos kā *MP3* atskaņotāji vai *iPod*, var uzskatīt par saskaņīgu, t.i., vai tā nevar ietekmēt iekšējā tirgus pienācīgu darbību. Pēc tam man šķiet lietderīgi sniegt iesniedzējtiesai kādas norādes par pārbaudes, kas tai šajā ziņā ir jāveic, apjomu un intensitāti.

21 — Iesniedzējtiesas sestais jautājums attiecas tieši uz šo aspektu, un tas tiks izskatīts tālāk VI sadaļā.

22 — Skat. spriedumu *ACI Adam* u.c. (EU:C:2014:254, 33. un 34. punkts).

43. Pirmkārt, ir pavisam skaidrs, ka dalībvalstīm, kuras ir nolēmušas ieviest taisnīgas atlīdzības sistēmu, tā kā Direktīvā 2001/29 šajā ziņā nav nekādu prasību, ir plaša rīcības brīvība, nosakot nodevu par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu šo atlīdzību, un to var iekasēt, piemēram, gan par ierīcēm, kas ļauj veikt reproducēšanu, gan par datu nesējiem, kuros var glabāt šos reproducētos datus.

44. Izskatāmajā gadījumā Dānijas likumdevējs pavisam likumīgi ir izvēlējis no ražotājiem un importētājiem iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgu atlīdzību, par noteiktiem audio un video datu nesējiem, kurus var izmantot aizsargātu darbu kopiju izgatavošanai privātai lietošanai.

45. Šī dalībvalstu plašā rīcības brīvība tomēr ir pakārtota tām uzliktajam pienākumam nodrošināt, ka šī atlīdzība ir pienācīga, proti, tās veids, procedūra un apjoms tiek noteikti, ņemot vērā it īpaši iespējamo kaitējumu, kas tiesību īpašniekiem nodarīts, veicot viņu darbu vai citu tiesību objektu reproducēšanu²³.

46. Direktīvas 2001/29 preambulas 38. apsvērumā, kas īpaši veltīts ekskluzīvo reproducēšanas tiesību izņēmumiem attiecībā uz audio, vizuāla un audiovizuāla materiāla reproducēšanu personiskai lietošanai, ir sniegtas norādes par dažiem aspektiem, kuri varētu būt jāņem vērā, veicot šajā ziņā nepieciešamo pārbaudi, it īpaši – ka ir jānošķir privāta kopēšana uz analoga datu nesēja un privāta kopēšana uz digitāla datu nesēja²⁴.

47. No iesniedzējtiesas rīkojuma, kā arī no dažādajiem rakstveida un mutvārdu apsvērumiem, kas iesniegti Tiesā, izriet, ka Dānijā ieviestajā taisnīgās atlīdzības sistēmā ir noteikta atšķirība starp dažādiem datu nesējiem nevis atkarībā no tā, vai tie ir analogi vai digitāli, bet acīmredzot tikai atkarībā no tā, vai tie ir izņemami (skaņas lentes, CD-ROM, DVD, mobilo telefonu atmiņas kartes) vai iebūvēti citās iekārtās vai ierīcēs (MP3 atskaņotāji, iPod). Turklāt no lietas materiāliem neizriet un nevienā brīdī nav apgalvots, ka šī atšķirība balstītos uz ar statistiku pamatotu objektīvu noteiktu dažādu datu nesēju izmantošanas nozīmīgumu aizsargātu darbu un citu tiesību objektu reproducēšanas mērķiem un to attiecīgo ekonomisko ietekmi uz tiesību īpašniekiem.

48. Protams, nevar izslēgt – kā apgalvo Somijas valdība –, ka diferencēto pieeju mobilo telefonu atmiņas kartēm var pamatot ar objektīvu atšķirību paša datu nesēja specifiskā, tā lietošanas īpatnībās vai arī ieviestās atlīdzības sistēmas galvenajās iezīmēs.

49. Atlīdzības sistēmu, no kuras ir izslēgta nodevas iekasēšana par privātu kopēšanu datoros, kas ir uzskatāmi par digitālas reproducēšanas iekārtām vai ierīcēm, kā to apgalvo Somijas valdība, var pamatot divkārti. Pirmkārt, to var pamatot ar to, ka datu nesēji, kurus var izmantot ar minētajiem datoriem, lai veiktu reprodukcijas privātiem mērķiem, paši ir aplikti ar šo nodevu. Otrkārt, to varētu pamatot ar to, ka var uzskatīt, ka ir grūti, praktiski neiespējami nošķirt datoru privātu lietošanu un lietošanu profesionālai darbībai, lai izpildītu no judikatūras lietā *Padawan*²⁵ izrietošos kritērijus.

50. Tomēr taisnīgās atlīdzības sistēmu, kurā paredzēts iekasēt nodevu par kopēšanu privātai lietošanai, lai šo atlīdzību finansētu vienīgi par izņemamiem reproducēšanas datu nesējiem, bet neiekļautu nodevu par neizņemamiem datu nesējiem ierīcēs un aprīkojumā, nevar uzskatīt nedz par saderīgu ar Direktīvas 2001/29 mērķiem, nedz arī par atbilstīgu dalībvalstīm piekrītošajam pienākumam sasniegt rezultātu.

23 — Saskaņā ar Direktīvas 2001/29 preambulas 35. apsvērumu Tiesas interpretācijā.

24 — Šajā ziņā ir jāuzsver, ka attiecībā uz glabāšanas atmiņām, kas tiek ievietotas dažādos digitālos datu nesējos, – kā mobilo telefonu atmiņas kartes – ir vērojama tehnoloģiska atbilstība, piemēram, jaunāko datoru cietajiem diskos (tā sauktie SSD diski – *Solid State Drive*) ir vairākas *flash* atmiņu vietas (*EEPROM* – *Electrically-erasable programmable read-only memory*), tāpat arī ir attiecībā uz galvenajiem digitālajiem atskaņotājiem, tādiem kā *iPod*.

25 — EU:C:2010:620, 52. punkts. Par šo problēmas aspektu skat. turpinājumā sestā prejudiciālā jautājuma iztirzājumu.

51. Pamatlietā nodeva par privātu kopēšanu tiek iekasēta par visiem reproducēšanas datu nesējiem, izņemot datu nesējus, kas ir iebūvēti noteiktās ierīcēs un iekārtās, piemēram, *MP3* atskaņotājos un citos *iPod*, kas ir īpaši paredzēti, lai atskaņotu audio un video darbus, un par kuriem var leģitīmi prezumēt, ka tad, ja tos ir iegādājušās privātpersonas, tie tiek izmantoti galvenokārt vai pat vienīgi kā privātas reproducēšanas datu nesēji.

52. No šāda skatpunkta pirmajā brīdī ir grūti pieņemt, ka Dānijas tiesiskajā regulējumā noteiktā nodeva par privātu kopēšanu atbilstu Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktā mērķa izpildei, kas ir garantēt tiesību īpašniekiem pienācīgu un faktiski taisnīgu atlīdzību saistībā ar iespējamo kaitējumu, kurš tiem tiek nodarīts ar viņu aizsargāto darbu vai citu tiesību objektu reproducēšanu, ierobežojot šķēršļus iekšējā tirgus pienācīgai darbībai un veicinot informācijas sabiedrības attīstību Eiropas Savienībā. Papildus tam nešķiet, ka neizņemamu reproducēšanas datu nesēju neņemšana vērā būtu saskaņā ar dalībvalstu pienākumu pienācīgi ņemt vērā tehnoloģiskās attīstības tendences, it īpaši attiecībā uz digitālo privāto kopēšanu²⁶.

53. Noslēgumā es piedāvāju Tiesai nolemt, ka Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, lai finansētu taisnīgu atlīdzību, par izņemamiem reproducēšanas datu nesējiem, tādiem kā mobilo telefonu atmiņas kartes, izslēdzot neizņemamus datu nesējus, kas ir iebūvēti ierīcēs vai iekārtās, kuras ir paredzētas un galvenokārt tiek izmantotas kā privātas reproducēšanas datu nesēji, un šī izslēgšana nav objektīvi pamatota. Novērtēt šīs izslēgšanas iespējamo objektīvo pamatojumu un no tā izdarīt secinājumus pienākas iesniedzējtiesai.

VI – Par nodevu sistēmas par privātu kopēšanu vispārīgiem aspektiem (pirmais, otrais un trešais jautājums)

54. Iesniedzējtiesas pirmie trīs uzdotie jautājumi, kā jau iepriekš norādīju, attiecas uz dažādām vispārīgām problēmām saistībā ar nodevu sistēmu par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgu atlīdzību, it īpaši vaicājot par to, kā nodevas iekasēšanu par privātu kopēšanu ietekmē reprodukciju avots – tiek izšķirti vairāki varianti (pirmais jautājums), efektīvi tehnoloģiski aizsardzības pasākumi (otrais jautājums) un kaitējuma nozīmīgums (trešais jautājums).

55. Tādējādi pirmajā jautājumā tā izšķir gadījumus, kad reproducēšana tiek veikta no datnēm, kuru izmantošana ir atļauta vai nu par atlīdzību, vai bez tās (pirmā jautājuma a) un b) daļa). Pēc tam tā pretstata reproducēšanu, kas veikta no datnēm, kas uzglabātas dažādos datu nesējos (*CD-ROM*, *DVD*, *MP3* atskaņotājs, dators), atkarībā no tā, vai tos aizsargā efektīvi tehnoloģiski pasākumi (pirmā jautājuma c) un d) daļa un otrais jautājums). Visbeidzot, tā min reproducēšanu, kas veikta, izmantojot datnes, kas glabājas trešo personu datu nesējos (pirmā jautājuma e) daļa), reproducēšanu, kas veikta no nelikumīgiem avotiem, it īpaši no interneta (pirmā jautājuma f) daļa), un reproducēšanu, kas citādā veidā veikta no likumīgiem avotiem (pirmā jautājuma g) daļa).

56. Šeit ir jānorāda, ka Tiesai jau ir bijusi iespēja izteikt viedokli par dažādiem gadījumiem, kas minēti pirmā jautājuma c) un d) daļā²⁷, kā arī f) daļā²⁸ un vismaz daļēji – pirmā jautājuma a) un b) daļā²⁹.

26 — Skat. Direktīvas 2001/29 preambulas 5. un 39. apsvērumu.

27 — Spriedums *VG Wort* u.c. (EU:C:2013:426, 48.–58. punkts).

28 — Spriedums *ACI Adam* u.c. (EU:C:2014:254, 20.–58. punkts).

29 — Spriedums *VG Wort* u.c. (EU:C:2013:426, 30.–40. punkts).

A – Par reproducēšanas atļaujas ietekmi neatkarīgi no tā, vai par to ir paredzēta atlīdzība (pirmā jautājuma a) un b) daļa)

57. Ar pirmā jautājuma a) un b) daļu iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts tiesiskajā regulējumā var noteikt nodevas iekasēšanu par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgu atlīdzību par privātu reproducēšanu, kuru atļāvuši tiesību īpašnieki, par šo atļauju saņemot attiecīgu atlīdzību.

58. Savā spriedumā *VG Wort u.c.*³⁰ Tiesa vispārīgi nosprieda, ka saistībā ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. vai 3. punktā paredzēto izņēmumu vai ierobežojumu iespējamā darbība, ar kuru tiesību īpašnieks ir atļāvis sava aizsargātā darba vai cita tiesību objekta reproducēšanu, nekādi neietekmē taisnīgo atlīdzību.

59. Tomēr minētajā spriedumā Tiesa puda viedokli tikai par atļaujas ietekmi uz taisnīgu atlīdzību, nevis par atļaujas ietekmi, kura attiecīgā gadījumā paredz atlīdzību vai, precīzāk, atļauju, kas izsniegta pret samaksu vai kas skaidri ietver taisnīgu atlīdzību Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, kā tas ir iesniedzējtiesas pirmā jautājuma a) daļā paredzētajā gadījumā. Tai nav bijusi iespēja plašāk izteikt savu viedokli par ietekmi, kāda uz nodevas iekasēšanu par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgu atlīdzību, ir lietošanas licences līgumiem, kas noslēgti par atlīdzību starp tiesību īpašniekiem un lietotājiem, un it īpaši datņu lietošanas un reproducēšanas licencēm par darbiem, kas likumīgi iegūti tirdzniecībā, iesniedzējtiesas nolēmumā minētās likumīgās lejupielādes platformās.

60. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Direktīvas 2001/29 preambulas 35. apsvērumā ir precizēts, ka “gadījumos, kad tiesību subjekti jau ir saņēmuši samaksu kādā citā veidā, piemēram, kā daļu no maksas par licenci, īpašs vai atsevišķs maksājums var arī nepienākties”.

61. No šī apsvēruma var secināt, ka Direktīva 2001/29 atstāj dalībvalstu ziņā lemt par iespēju izvairīties no divkāršas atlīdzības, proti, raudzīties, lai lietotāji nenonāktu situācijā, kad viņiem divas reizes ir jāmaksā nodeva par kopēšanu privātai lietošanai, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgu atlīdzību: pirmo reizi – tirdzniecībā likumīgi iegādājoties datnes ar darbiem, un otru reizi – iegādājoties reproducēšanas datu nesējus, kā, šķiet, tas varētu būt pamatlietas gadījumā.

62. Iespējamības izmantošana [“var nebūt”]³¹ un it īpaši tas, ka Direktīvā 2001/29 nav nekādu citu precizējumu un skaidru noteikumu, faktiski liecina ne vien par labu dalībvalstu plašām iespējām šajā ziņā, bet par pilnīgu rīcības brīvību.

63. Tomēr man šķiet, ka šādu Direktīvas 2001/29 interpretāciju nevar pieņemt, jo tā pārkāptu tās izvirzītos mērķus. It īpaši tā skartu pašu taisnīgās atlīdzības principu, kura mērķis ir pienācīgi atlīdzināt kaitējumu, kas tiesību īpašniekiem nodarīts saistībā ar privātu reproducēšanu. Plašāk ņemot, tā pārkāptu taisnīga līdzsvara prasību starp tiesībām un esošajām interesēm, kas prasa, lai taisnīgā atlīdzība būtu kompensācija par šo kaitējumu un tiktu attiecīgi aprēķināta un saņemta.

64. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2001/29 preambulas 45. apsvērumā ir precizēts, ka “Direktīvas 5. panta 2., 3. un 4. punktā minētajiem izņēmumiem un ierobežojumiem [...] nebūtu jākavē tādu līgumattiecību noteikšana, kas paredzētas taisnīgas atlīdzības nodrošināšanai tiesību subjektiem, ciktāl to atļauj attiecīgo valstu tiesību akti”.

30 — EU:C:2013:426, rezolutīvās daļas 2. punkts.

31 — Vismaz šādi es saprotu Direktīvas 2001/29 preambulas 35. apsvērumu, neraugoties uz variācijām, kādas var konstatēt dažādās valodu versijās. Skat., piemēram, spāņu (“puede ocurrir que no haya que efectuar un pago específico o por separado”), vācu (“kann gegebenenfalls keine spezifische oder getrennte Zahlung fällig sein”) vai franču (“un paiement spécifique ou séparé pourrait ne pas être dû”) valodas versijas un angļu (“no specific or separate payment may be due”) vai itāļu (“ciò non può comportare un pagamento specifico o a parte”) valodu versijas.

65. Līdz ar to, pieņemot – kas ir vairāk vai mazāk iespējami –, ka varētu tikt nolemts, ka aizsargātu darbu privātu reproducēšanu īpaši atļauj tiesību īpašnieki un šī atļauja dod tiesības saņemt samaksu vai citu līdzvērtīgu taisnīgu atlīdzību, par šādu reproducēšanu nav pamata saņemt papildu taisnīgu atlīdzību³².

66. Protams, nodevu sistēmas ieviešanā par privātu kopēšanu, lai finansētu taisnīgo atlīdzību, kas minēta Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā, kas nodrošina, ka tā netiek iekasēta par privātu reproducēšanu, kas veikta no datnēm, kuru privātā kopēšana ir atļauta par samaksu, kas ir līdzvērtīga minētajai atlīdzībai, kā redzams, pastāv ievērojamas un ļoti konkrētas praktiskas grūtības, it īpaši, ja minētā nodeva par reproducēšanas datu nesējiem tiek iekasēta no to ražotājiem un importētājiem, kā tas ir pamatlietas gadījumā, balstoties uz pieņēmumu, ka minētos datu nesējus izmantos fiziskas personas privātiem mērķiem³³.

67. Ar šīm praktiskajām grūtībām apstākļos, kas minēti šo secinājumu 66. punktā, tomēr nevar pamatot taisnīgās atlīdzības divkāršu iekasēšanu³⁴. Gluži pretēji – dalībvalstīm to teritoriālās kompetences ietvaros ikvienai fiziskai personai, kura ir divkārši samaksājusi taisnīgo atlīdzību par aizsargāta darba privātu reproducēšanu, ir jāparedz iespēja pieprasīt un saņemt [pārmaksātās nodevas] atmaksu.

68. No iepriekš minētā iztīrījuma izriet, ka Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēta nodevas iekasēšana par privātu kopēšanu, lai finansētu tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto taisnīgo atlīdzību par reproducēšanu privātai lietošanai, kuru īpaši atļāvuši tiesību īpašnieki un šādā veidā devuši pamatu samaksai vai cita veida taisnīgai atlīdzībai.

B – Par tehnoloģisko aizsardzības pasākumu ietekmi (pirmā jautājuma c) un d) daļa un otrs jautājums)

69. Ar pirmā jautājuma c) un d) daļu iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, lai finansētu tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto taisnīgo atlīdzību par aizsargātu darbu datņu reproducēšanu privātai lietošanai neatkarīgi no tā, vai tos aizsargā efektīvi tehnoloģiski pasākumi. Ar otro jautājumu tā turklāt vaicā, kā dalībvalsts tiesību aktos par taisnīgu atlīdzību, kas paredzēta Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā, ir jāņem vērā minētās direktīvas 6. pantā minētie efektīvie tehnoloģiskie aizsardzības pasākumi.

32 — Var norādīt, ka pēc Komisijas ierosinājuma, kura savā 2011. gada 24. maija paziņojumā “Vienotais tirgus intelektuālā īpašuma tiesībām – Radošuma un inovācijas veicināšana, lai nodrošinātu ekonomikas izaugsmi, kvalitatīvas darbavietas un augstas kvalitātes produktus un pakalpojumus Eiropā” [*Vers un marché unique des droits de propriété intellectuelle – Doper la créativité et l’innovation pour permettre à l’Europe de créer de la croissance économique, des emplois de qualité et des produits et services de premier choix*] (COM(2011) 287, galīgā redakcija, 3.3.4. punkts) puda savu nodomu iecelt neatkarīgu augsta līmeņa ombudu, kura uzdevums būtu panākt, ka iesaistītās puses vienojas par nodevas par privātu kopēšanu noteiktiem aspektiem, A. Vitorino ir izstrādājis ieteikumus, no kuriem viens attiecas tieši uz šo aspektu. Ar pirmo ieteikumu tiek piedāvāts skaidri atzīt, ka darbu, kas iegūti tiešsaistes pakalpojumos – un tātad tiem ir tiesību īpašnieku licences –, privāta reproducēšana tiem nenodara nekādu kaitējumu un tātad netiek paredzēta nekāda atlīdzība nodevas veidā par privātu kopēšanu (skat. it īpaši 6.–8. lpp.). Skat. dokumentu “Recommendations Resulting from the Mediation on Private Copying and Reprography Levies” interneta vietnē http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/levy_reform/130131_levies-vitorino-recommendations_en.pdf.

33 — Šis jautājums sīkāk ir izskatīts turpinājumā VI sadaļā.

34 — Jāatzīmē, ka ideju par to, ka Direktīva 2001/29 nepieļauj nekādu taisnīgas atlīdzības dubultu maksu un var uzlikt pienākumu to atmaksāt, Tiesa jau ir iedzīvinājusi savā spriedumā *Amazon.com International Sales* u.c. (EU:C:2013:515, 65. punkts). Šajā spriedumā tā faktiski nosprieda, ka personai, kura ir samaksājusi nodevu par privātu kopēšanu reproducēšanas datu nesējā, kas tiek izmantots vienā dalībvalstī, bet ir pirktas internetā citā dalībvalstī, vajadzētu varēt lūgt un saņemt nodevas, kas iespējami samaksāta otrajā dalībvalstī, atmaksu.

70. Spriedumā lietā *VG Wort* u.c.³⁵ Tiesa vispirms precizēja, ka Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto tehnoloģisko pasākumu mērķis ir ierobežot darbības, ko nav atļāvis tiesību īpašnieks, proti, nodrošināt šīs tiesību normas pareizu piemērošanu un tādējādi aizliegt darbības, kuras neievēro ar šo normu uzliktos stingros nosacījumus.

71. Pēc tam tā būtībā nosprieda, ka ne apstākļi, ka dalībvalsts nav nodrošinājusi tās ieviestā privātas kopēšanas izņēmuma pareizu piemērošanu, ierobežojot darbības, ko nav atļāvuši tiesību īpašnieki³⁶, ne apstākļi, ka minētie tiesību īpašnieki nav piemērojuši tehnoloģiskos aizsardzības pasākumus, kurus tie var brīvprātīgi izmantot³⁷, nevar padarīt spēkā neesošu šīs direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto nosacījumu par taisnīgu atlīdzību.

72. No šī sprieduma izriet, ka Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā atļauj iekasēt nodevu par kopēšanu privātai lietošanai neatkarīgi no tā, vai tiesību īpašnieki izmanto efektīvus tehnoloģiskus aizsardzības pasākumus, un tas katrā ziņā sniedz atbildi uz iesniedzējtiesas pirmā jautājuma c) un d) daļu.

73. Precīzāk, no tā izriet, ka tam, vai tiesību īpašnieki, lai kavētu savu aizsargāto darbu neatļautu izmantošanu, ir izmantojuši iespēju piemērot pieejamos efektīvus tehnoloģiskus aizsardzības pasākumus vai nav izmantojuši šo iespēju, nav ietekmes uz pienākumu, piemērojot Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu, viņiem nodrošināt taisnīgu atlīdzību par viņu darbu reprodukciju izgatavošanu privātiem mērķiem. Taisnīga atlīdzība un efektīvi tehnoloģiski aizsardzības pasākumi tātad var ļoti labi pastāvēt reizē, un šo pasākumu izmantošanai attiecīgā gadījumā nav nekādas ietekmes uz taisnīgās atlīdzības līmeni, t.i., uz tās aprēķināšanu un apmēru³⁸.

74. Tomēr tieši uz šo ietekmi attiecas iesniedzējtiesas otrais jautājums.

75. Šajā ziņā ir jānorāda, ka attiecībā uz privātas kopēšanas izņēmuma piemērošanu Direktīvā 2001/29 dalībvalstīm ir paredzēts pienākums pienācīgi ņemt vērā tehnoloģiskās un ekonomiskās attīstības tendences it īpaši attiecībā uz digitālo privāto kopēšanu un atlīdzības sistēmām, ja ir pieejami efektīvi tehnoloģiski aizsardzības pasākumi³⁹.

76. Tomēr, pat ja Direktīvā 2001/29 ir noteikts, ka, piemērojot taisnīgu atlīdzību, ir jāņem vērā tehnoloģiskie pasākumi⁴⁰ vai, piemērojot tehnoloģiskus pasākumus, jāņem vērā taisnīgā atlīdzība⁴¹, tajā ne vienā, ne otrā gadījumā netiek precizēts, kas konkrēti ir paredzēts ar šo ņemšanu vērā.

77. No tā izriet – kā ģenerālvokāte Šarpstone to ir uzsvērusi savos secinājumos lietā *VG Wort* u.c.⁴² –, ka dalībvalstīm ir plaša novērtējuma brīvība, nosakot šīs vērā ņemšanas sīku procedūru un apjomu, ievērojot gan Direktīvas 2001/29, gan – plašāk – Savienības tiesību mērķus.

78. Šādā aspektā Tiesai nav jānorāda iesniedzējtiesai – kā tas prasīts otrajā jautājumā –, kādā veidā dalībvalstīm šī prasība konkrēti ir jāīsteno. Tomēr tā var sniegt kādas norādes, kas vajadzības gadījumā ļautu noteikt, vai veids, kādā šī ņemšana vērā ir transponēta valsts tiesībās, un, konkrēti, īstenošana ir saderīga ar Direktīvu 2001/29, un pārbaude ir jāveic vienīgi Tiesai.

35 — EU:C:2013:426, 51. punkts. Skat. arī spriedumu *ACI Adam* u.c. (EU:C:2014:254, 43. punkts).

36 — Skat. spriedumus *VG Wort* u.c. (EU:C:2013:426, 52.–54. punkts) un *ACI Adam* u.c. (EU:C:2014:254, 44. punkts).

37 — Skat. spriedumu *VG Wort* u.c. (EU:C:2013:426, 55.–57. punkts).

38 — Šajā ziņā skat. arī ģenerālvokātes Šarpstones [*Sharpston*] secinājumus lietā *VG Wort* u.c. (no C-457/11 līdz C-460/11, EU:C:2013:34, 95. punkts).

39 — Skat. Direktīvas 2001/29 preambulas 5. un 39. apsvērumu.

40 — Skat. preambulas 35. un 39. apsvērumu.

41 — Skat. preambulas 52. apsvērumu.

42 — EU:C:2013:34, 104. punkts.

79. Līdz ar to es uzskatu, ka papildus šo secinājumu 72. punktā minētajam secinājumam uz otro iesniedzējtiesas jautājumu cita īpaša atbilde nav jāsniedz.

80. Līdz ar to es ierosinu Tiesai nospriest, ka Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tam, vai aizsargātu darbu datnēm tiek vai netiek izmantoti efektīvi tehnoloģiskie aizsardzības pasākumi, nav ietekmes uz nodevas iekasēšanu par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai nodrošinātu minētās direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto taisnīgo atlīdzību.

C – Par privātas kopēšanas avota ietekmi (pirmā jautājuma e), f) un g) daļa)

81. Ar sava pirmā jautājuma e), f) un g) daļu iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt privātas kopēšanas nodevu par reproducēšanu privātai lietošanai, kas veikta no avotiem, kas pieder trešām personām (e) daļa), no nelikumīgiem avotiem (f) daļa) un no likumīgiem avotiem (g) daļa).

82. Savā spriedumā *ACI Adam* u.c.⁴³ Tiesa nosprieda, ka valsts tiesiskais regulējums, kurā nav nodalīta situācija, kad avots, kas tiek izmantots reproducēšanai personiskai lietošanai, ir likumīgs, un situācija, kad šis avots ir nelikumīgs, nav saderīgs ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu. Tātad uz pirmā jautājuma f) daļu nevar atbildēt ar norādi uz minēto spriedumu un, precīzāk, uz tā rezolutīvās daļas pirmo punktu.

83. Savukārt, tā kā iesniedzējtiesa nesniedz nekādas norādes par situācijām, kuras minētas pirmā jautājuma g) apakšpunktā, Tiesai ir grūti tai sniegt lietderīgu un detalizētu atbildi.

84. Faktiski iesniedzējtiesa nekādi neprecizē, kas būtu tās minētās “likumīgi nokopētas datnes” “no likumīgiem avotiem” vai “bez licences”. Tā īpaši nenorāda, kādos apstākļos vai ar kādiem nosacījumiem šādas datnes var iegūt, izmantot vai – attiecīgā gadījumā – nokopēt. Tāpēc nav iespējams noteikt, vai to privāta reproducēšana var nodarīt kaitējumu tiesību īpašniekiem un tātad pamatot taisnīgas atlīdzības iekasēšanu saskaņā ar iepriekš minētajiem principiem, kurus Tiesa ir formulējusi spriedumos *Padawan*⁴⁴ un *Stichting de Thuiskopie*⁴⁵.

85. Šajos apstākļos un to pašu iemeslu dēļ uz šo jautājumu nevar atbildēt ar sprieduma *ACI Adam* u.c.⁴⁶ *a contrario* interpretāciju. Ar to apstākli vien, ka datnes, kas ir reproducētas privātiem mērķiem, šī sprieduma izpratnē nav nelikumīgas, nepietiek, lai secinātu, ka par tām var tikt iekasēta taisnīga atlīdzība.

86. Vēl atliek izskatīt pirmā jautājuma e) daļu par reproducēšanu, izmantojot avotus, kas pieder trešām personām.

87. Vispirms ir jānorāda, ka pretēji tam, ko apgalvo Komisija, šis jautājums neattiecas uz situāciju, kad kāda persona savā uzdevumā uztic trešai personai veikt aizsargātu darbu reproducēšanu privātiem mērķiem⁴⁷. Gluži pretēji, no tā formulējuma ir skaidrs, ka tas attiecas uz situācijām, kad persona veic aizsargātu darbu vai tiesību objektu reproducēšanu no avotiem, kas “pieder” trešai personai, t.i., galvenokārt no *CD-ROM* vai *DVD*, kuri ir un paliek trešās personas īpašums, vai no aizsargātu darbu datnēm, kuru lietošanas licences ir trešās personas īpašumā attiecībā uz personu, kura veic privāto reproducēšanu.

43 — EU:C:2014:254.

44 — EU:C:2010:620.

45 — EU:C:2011:397.

46 — EU:C:2014:254.

47 — Jānorāda, ka, lai arī Likuma Nr. 202 12. panta 1. punktā ir atļauts “likt izgatavot” kopijas, tā 4. punktā šī iespēja ir ievērojami sašaurināta, izslēdzot iespēju iesaistīt trešo personu, lai tā kopētu mūzikas darbus, kinematogrāfijas darbus vai literārus darbus.

88. Šajā ziņā varētu izskatīt iespēju uz pirmā jautājuma e) daļu sniegt tādu pašu atbildi kā uz pirmā jautājuma f) daļu, ja varētu pieņemt – un tiktāl, ciktāl varētu pieņemt –, ka tie attiecas uz līdzīgām situācijām.

89. Tādējādi varētu uzskatīt, ka reproducēšana no *DVD*, *CD-ROM*, *MP3* atskaņotāja datnēm vai arī no datoriem, kas pieder trešām personām – atkārtojot iesniedzējtiesas uzskaitījumu –, faktiski ir pilnībā pielīdzināma reproducēšanai no internetā nelikumīgi izplatītiem darbiem⁴⁸.

90. Personas, kas veic šādu reproducēšanu, šajos gadījumos nav īpašnieki (materiāliem objektiem, tādiem kā *CD-ROM* un *DVD*) vai lietošanas licenču turētāji (nemateriāliem objektiem, tādiem kā likumīgi lejuplādētas datnes no tiešsaistes pārdošanas vietnēm) [šo reprodukciju] avotiem, un līdz ar to uz šādos apstākļos veiktu reproducēšanu nekādā gadījumā nevarētu attiekties reproducēšana privātiem mērķiem.

91. Šāda pielīdzināšana tomēr nav pašsaprotama.

92. No vienas puses, nevar noliegt, ka aizsargātu darbu publiskošana internetā (augšupielāde) bez tiesību īpašnieku atļaujas, tos padarot brīvi pieejamus nenoteiktam un neierobežotam personu lokam, nav pielīdzināma viena vai vairāku *CD-ROM* vai *DVD* aizdošanai privātā – ģimenes vai arī draugu, katrā ziņā šaurā – lokā. Tāpat arī nevar noliegt, ka reproducēšana, kas veikta no internetā brīvi pieejamām datnēm (lejupielāde), nav pielīdzināma reproducēšanai, kas veikta no viena vai arī vairākiem *CD-ROM* vai *DVD*, kurus aizdevis kāds radnieks, draugs vai paziņa.

93. No otras puses, nevar ignorēt, ka tādas iekārtas vai ierīces aizdošana, kurai ir apjomīga atmiņa (datori, cietie diski, *MP3* atskaņotāji vai citi *iPod*, proti, atmiņas kartes ar lielu ietilpību), kurās ir aizsargātu darbu datnes, un trešo personu veikta minēto datņu reproducēšana – t.i., personu, kuras nav tajās ietvertu datņu lietošanas licenču īpašnieki, ir uzskatāma par starpsituāciju, kas nav pielīdzināma ne vienam (augšupielāde/lejupielāde internetā), ne otram (materiālo datu nesēju aizdošana un kopēšana privātā lokā) no iepriekš minētajiem gadījumiem.

94. Citiem vārdiem, man nešķiet iespējams uz iesniedzējtiesas jautājumu sniegt vienu un vienveidīgu atbildi un ir nepieciešama atsevišķa nošķiršana un precizējumi atkarībā no tā, kas ir reproducēšanas avoti un kādā situācijā šī reproducēšana notiek.

95. Turpinot man šķiet, ka Dānijas tiesiskajā regulējumā ir ietvertas dažas norādes, kas šajā ziņā var noderēt atbildei. Tādējādi Likuma Nr. 202 12. panta 1. punktā ir atļauts izgatavot tikai “atsevišķas” darbu kopijas privātai lietošanai, un tās nedrīkst izmantot citiem mērķiem. Šādi norādot vienīgi uz atsevišķām kopijām, šķiet, ka Dānijas tiesiskajā regulējumā ir nošķirta atsevišķa ierobežotu darbu kopēšana – uz ko attiektos privātā kopēšana – no masveida daudzu darbu kopēšanas, uz ko tā neattiektos. Turklāt Likuma Nr. 202 12. panta 3. punktā ir skaidri paredzēts, ka “nav atļauts bez autora piekrišanas izgatavot digitālas kopijas no darba, ko persona ir aizņēmusies vai noirējusi”. Dānijas tiesiskajā regulējumā šādi, šķiet, ir izslēgta reproducēšana, ko veic no darbiem, kas pieder trešām personām, tomēr netiek precizēts, vai tās ir trešās personas, kuras darbojas profesionālas un komercdarbības ietvaros, vai trešās personas, ieskaitot radniekus, draugus un paziņas, kas rīkojas privātā kārtā.

48 — Atbilstoši izteikumam, ko Tiesa izmantojusi spriedumā *ACI Adam* u.c. (EU:C:2014:254, 35. punkts).

96. Katrā ziņā tikai iesniedzējtiesai, kura vienīgā ir tiesīga interpretēt valsts tiesības, ir jānosaka, kas ir jāsaprot ar izteikumiem “atsevišķas kopijas” un “darbs, [ko ir] aizņēmusies”, un jāprecizē, ka tai ir jāsniedz šī valsts tiesību interpretācija atbilstoši Direktīvai 2001/29 un jāizskata dažādie uzskaitītie gadījumi, par pamatu ņemot iepriekš minētos principus, ko Tiesa izvirzījusi spriedumos *Padawan*⁴⁹ un *Stichting de Thuiskopie*⁵⁰, un ņemot vērā Direktīvas 2001/29 5. panta 5. punkta noteikumus.

D – Par kaitējuma minimālā rakstura ietekmi (trešais jautājums)

97. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt atlīdzību par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgo atlīdzību par privātu reproducēšanu, kas tiesību īpašniekiem nodara tikai minimālu kaitējumu. Šajā ziņā tā it īpaši vaicā, kā ir jāsaprot Direktīvas 2001/29 preambulas 35. apsvērumā sniegtā norāde.

98. Direktīvas 2001/29 preambulas 35. apsvērumā dalībvalstīm ir noteikta iespēja atsevišķos gadījumos, kad kaitējums tiesību īpašniekam ir minimāls, neiekasēt taisnīgo atlīdzību, tomēr nav minēti ne attiecīgie gadījumi, ne kritēriji, kas ļautu noteikt kaitējuma minimālo apmēru⁵¹.

99. No tā var secināt, ka dalībvalstīm, kuras ir nolēmušas ieviest privātas kopēšanas izņēmumu, ir visplašākā rīcības brīvība pieņemt noteikumus, kuros ir atkāpe no taisnīgās atlīdzības iekasēšanas minimāla kaitējuma gadījumā, bet – precizēšu – runa ir vienkārši par iespēju, nevis pienākumu. Šajos apstākļos dalībvalstij nevar pārmest, ka tā šādu atkāpi nav paredzējusi.

100. Līdz ar to apstāklis, ka privāta kopēšana mobilo telefonu atmiņas kartēs tiesību īpašniekiem nodara tikai minimālu kaitējumu – pieņemot, ka tas ir pierādīts –, faktiski pats par sevi nevar būt šķērslis dalībvalstij iekasēt nodevu par attiecīgo privāto kopēšanu.

101. Līdz ar to es piedāvāju Tiesai nospriest, ka Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt atlīdzību par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgo atlīdzību par privātu reproducēšanu, kas tiesību īpašniekiem nodara tikai minimālu kaitējumu.

VII – Par nodevas par privātu kopēšanu iekasēšanas noteikumiem (sestais jautājums)

102. Iesniedzējtiesas sestajā jautājumā ir ietvertas vairākas daļas, kas ir cieši saistītas un attiecas uz nodevas par privātu kopēšanu, lai finansētu Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto taisnīgo atlīdzību, iekasēšanas sīku procedūru.

103. Iesniedzējtiesa vispirms būtībā jautā (sestā jautājuma a) daļa), vai Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā mobilo telefonu atmiņas karšu ražotājiem un/vai importētājiem paredzēts beznosacījumu pienākums maksāt nodevu par privātu kopēšanu par atmiņas kartēm, lai gan, pārdodot šīs kartes uzņēmumiem, viņi nevar zināt, vai minētie uzņēmumi tās pārdos tālāk privātpersonām vai uzņēmumiem.

49 — EU:C:2010:620.

50 — EU:C:2011:397.

51 — Direktīvas 2001/29 sagatavošanas dokumentos arī nav nekādu papildu norāžu. Tiesai līdz šim nav īsti bijusi iespēja izteikt viedokli šajā ziņā, lai gan uz minimālu kaitējumu tā norāda sprieduma *Padawan* (EU:C:2010:620) 39. un 46. punktā.

104. Pēc tam tā būtībā jautā, vai un kādā mērā atbildi uz šo jautājumu ietekmē tas, ja šāds pienākums noteiktos gadījumos nebūtu beznosacījumu (sestā jautājuma b) un c) daļa). Tā paredz dažādus gadījumus, kuros ražotāji, importētāji un/vai izplatītāji vai nu varētu nemaksāt nodevu par privātu kopēšanu, vai arī varētu saņemt par privāto kopēšanu iekasētās nodevas atmaksu, ja atmiņas kartes tiktu pārdotas izmantošanai profesionāliem mērķiem – noteiktos apstākļos, ar zināmiem nosacījumiem un ievērojot noteiktu procedūru, kuru tā min.

105. No Tiesas judikatūras, kas atgādināta šo secinājumu 23.–32. punktā, un it īpaši no sprieduma *Padawan*⁵² izriet, ka tāds valsts tiesiskais regulējums, kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, lai finansētu taisnīgo atlīdzību par reproducēšanas datu nesējiem, kas minēta Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā, ir saderīgs ar taisnīga līdzsvara prasībām tikai tad, ja minētos datu nesējus var izmantot privātai kopēšanai un ja pastāv prasītā saikne starp minētās nodevas iekasēšanu par minētajiem datu nesējiem un to izmantošanu privātas reproducēšanas mērķiem.

106. No tā izriet, ka nodeva par privātu kopēšanu, kas – kā tas ir pamatlietā – tiek iekasēta no reproducēšanas datu nesēju ražotājiem un importētājiem, neņemot vērā nedz personu, kuras galu galā tos iegādājas, statusu, nedz to pielietojumu, precīzāk, nenošķirot gadījumus, kuros tos iegādājas fiziskas personas privātas kopēšanas mērķim, no gadījumiem, kuros tos iegādājas citas personas mērķiem, kas ir pavisam atšķirīgi no privātas kopēšanas, nav saderīga ar Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta noteikumiem.

107. Protams, jau minētajā spriedumā *Padawan*⁵³ Tiesa atzina, ka, ņemot vērā praktiskās grūtības identificēt privātos lietotājus, kā arī noteikt tiem pienākumu kompensēt tiesību īpašniekiem kaitējumu, kas tiem nodarīts ar privāto reproducēšanu, dalībvalstis nolūkā iegūt līdzekļus taisnīgas atlīdzības izmaksai drīkst paredzēt nodevu par privātu kopēšanu, kas jāmaksā citām personām, kas nav privātie lietotāji, tomēr minētās personas var pārnest nodevas izmaksas uz privātajiem lietotājiem.

108. Šādos apstākļos nevar pilnīgi izslēgt, ka tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā, kurš paredz iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, lai finansētu taisnīgo atlīdzību, par reproducēšanas datu nesējiem no to ražotājiem un importētājiem, var būt saderīgs ar taisnīgā līdzsvara prasību starp tiesību īpašnieku interesēm un aizsargāto darbu lietotājiem, ja vien minētie ražotāji un importētāji patiešām var šo nodevu pārnest uz lietotājiem, kuri iegādājas minētos datu nesējus un tos izmanto privātai kopēšanai, vai arī tie var saņemt nodevas atmaksu, ja minētos datu nesējus iegādājas mērķiem, kas ir pavisam atšķirīgi no privātas kopēšanas.

109. Tomēr iesniedzējtiesa nav sniegusi Tiesai nevienu norādi, kas tai ļautu precīzi un detalizēti noteikt, vai pamatlietā piemērojamais valsts tiesiskais regulējums nodrošina to, ka tās ieviesto nodevu par privāto kopēšanu galu galā faktiski samaksā personas, kurām principā pienākas finansēt Direktīvas 2001/29 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto taisnīgo atlīdzību, proti, šajā gadījumā – fiziskas personas, kuras iegādājas reproducēšanas datu nesējus, lai privātai lietošanai veiktu aizsargātu darbu reproducēšanu.

110. Iesniedzējtiesas nolēmumā ir tikai citēts Likuma Nr. 202 39. pants, kurā ir paredzēts, ka tam, kurš komerciālos nolūkos ražo vai importē skaņas lentes, video lentes vai citus datu nesējus, uz kuriem var ierakstīt skaņu vai attēlus, ir jāmaksā atlīdzība. Papildus dažādajām iespējām, kas ir paredzētas pašā sestajā jautājumā, iesniedzējtiesas nolēmumā savukārt nav nekādu konkrētu un precīzu norāžu ne par apstākļiem, kādos būtu iespējams, ka ražotāji, importētāji vai arī izplatītāji būtu atbrīvoti no nodevas samaksas, ne konkrēti par sīku procedūru, kādā tiem būtu iespējams saņemt atmaksu.

52 — EU:C:2010:620, 52. un 53. punkts.

53 — EU:C:2010:620, 46.–50. punkts. Skat. arī spriedumu *Stichting de Thuiskopie* (EU:C:2011:397, 27. un 28. punkts).

111. Tomēr katrā ziņā tikai iesniedzējtiesai pašai, ņemot vērā Tiesas piedāvātās Direktīvas 2001/29 interpretācijas elementus, ir jāizvērtē, vai valsts tiesiskais regulējums ir saderīgs ar Direktīvas 2001/29 prasībām.

112. Līdz ar to es ierosinu Tiesai uz iesniedzējtiesas sesto jautājumu atbildēt, nospriežot, ka Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka principā tā pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurš paredz iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, lai finansētu taisnīgo atlīdzību, par reproducēšanas datu nesējiem no to ražotājiem un importētājiem, ja vien minētie ražotāji un importētāji patiešām šo nodevu var pārnest uz lietotājiem, kuri iegādājas minētos datu nesējus privātai kopēšanai, vai arī tie var saņemt nodevas atmaksu, ja minētos datu nesējus iegādājas mērķiem, kas ir pavisam atšķirīgi no privātas kopēšanas. Novērtēt šos apstākļus un no tā izdarīt secinājumus pienākas iesniedzējtiesai.

VIII – Secinājumi

113. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai uz *Østre Landsret* jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 22. maija Direktīvas 2001/29/EK par dažu autortiesību un blakustiesību aspektu saskaņošanu informācijas sabiedrībā 5. panta 2. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas principā pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu mobilo telefonu atmiņas kartēs, lai finansētu taisnīgo atlīdzību, ja vien tiek nodrošināts vajadzīgais līdzsvars starp tiesību īpašnieku dažādajām kategorijām un aizsargāto tiesību objektu lietotājiem un līdz ar to pastāv saikne starp [nodevas] iekasēšanu un minēto karšu iespējamo izmantošanu privātai reproducēšanai, un minēto karšu primārajai jeb galvenajai funkcijai šajā ziņā nav ietekmes.

Tomēr Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, lai finansētu taisnīgu atlīdzību, par izņemamiem reproducēšanas datu nesējiem, tādiem kā mobilo telefonu atmiņas kartes, izslēdzot neizņemamus datu nesējus, kas ir iebūvēti ierīcēs vai iekārtās, kuras ir paredzētas un galvenokārt tiek izmantotas kā privātas reproducēšanas datu nesēji, un šī izslēgšana nav objektīvi pamatota.

Novērtēt šis izslēgšanas iespējamo objektīvo pamatojumu un no tā izdarīt secinājumus pienākas iesniedzējtiesai;

- 2) Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēta nodevas iekasēšana par privātu kopēšanu, lai finansētu tās 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto taisnīgo atlīdzību par reproducēšanu privātai lietošanai, kuru īpaši atļāvuši tiesību īpašnieki un šādā veidā devuši pamatu samaksai vai cita veida taisnīgai atlīdzībai;
- 3) Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tam, vai aizsargātu darbu datnēm tiek vai netiek izmantoti efektīvi tehnoloģiskie aizsardzības pasākumi, nav ietekmes uz nodevas iekasēšanu par kopēšanu privātai lietošanai, kas paredzēta, lai nodrošinātu minētās direktīvas 5. panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto taisnīgo atlīdzību;
- 4) Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā pieļauj tādu dalībvalsts tiesisko regulējumu, kurā paredzēts iekasēt atlīdzību par privātu kopēšanu, kas paredzēta, lai finansētu taisnīgo atlīdzību par privātu reproducēšanu, kas tiesību īpašniekiem nodara tikai minimālu kaitējumu;

- 5) Direktīva 2001/29 ir jāinterpretē tādējādi, ka principā tā pieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā, kurš paredz iekasēt nodevu par privātu kopēšanu, lai finansētu taisnīgo atlīdzību, par reproducēšanas datu nesējiem no to ražotājiem un importētājiem, ja vien minētie ražotāji un importētāji patiešām šo nodevu var pārnest uz lietotājiem, kuri iegādājas minētos datu nesējus privātai kopēšanai, vai arī tie var saņemt nodevas atmaksu, ja minētos datu nesējus iegādājas mērķiem, kas ir pavisam atšķirīgi no privātas kopēšanas.

Novērtēt šos apstākļus un no tā izdarīt secinājumus pienākas iesniedzējtiesai.